

Taikos sargyboje

Keldami darbo našumą, gerindami gaminių kokybę būdi taikos sargyboje Vilniaus miesto Edukavėičiaus vardo odos — avalynės kombinato kolektyvas.

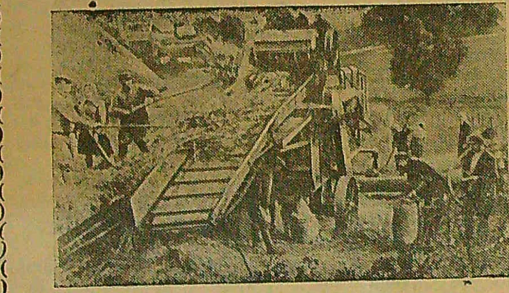
Nuotraukoje: (iš dešinės) kombinato stachanovinė K. Benderytė su komjaunuoliu stachanovinku — dešimtininku Markevičium.

V. Vanagaičio nuotrauka (ELTA).

Marijampolės rajono sustambintas Černiachovskio vardo kolūkis nuėmė gausų daržovių derlių. Pomidorų surinkta iš dviejų hektarų daugiau kaip 200.000 kg.

Nuotraukoje: (iš kairės) grandininė Matulaitytė ir kolūkietė Švernatė rušiuoja gausius savo darbo vaisius.

V. Vanagaičio nuotrauka (ELTA).

Nuotraukoje: Drg. Kutkos (pirmasis iš dešinės) briga kula javus Vilniaus rajono „Naujojo gyvenimo“ kolūkyje. L. Morozovo nuotr. (ELTA).

Rajono moterų aktyvo pasitarimas

Š. m. rugsėjo 17 diena partinio kabineto prie LKP(b) rajono komiteto patalpoje įvyko rajono moterų aktyvo pasitarimas.

Pranešima apie moteris vaidmenį kolūkių statyboje padarė LKP(b) rajono komiteto darbu moterų tarpe skyriaus vedėja drg. Dubovskaja. Ji pažymėjo, kad partija ir Tarybų valdžia kreipia didžiausią dėmesį moterų įtraukimui į visuomeninį gyvenimą. Moteris tapo didelė jėga komunizmo statyboje. Nuolat didėja jos vaidmuo tarybinės valstybės gyvenime.

Mūsų rajone geriausias moteris dalyvauja politiniame — visuomeniniame gyvenime, yra išrinktos deputatės į vietines tarybas, viena moteris dirba kolūkio pirmininku. Jos dirba neblogiau už vyrus. Tabaro apylinkės „Lenino kelio“ kolūkio kolūkietė Stankevičiūtė, V. Itkauskaitė ir kitos jau tuo metu turi išdirbusius po 50—200 darbdienų. Moteris

padeda vykdyti partijos ir vyriausybės kolūkiams pastatytus uždavinius, dalyvauja grūdų paruošų vykdyme, sėjos vykdyme.

Diskusijoje ištstojo „Aušros“ kolūkio pirmininkė drg. Sokolova. Ji pažymėjo, kad kolūkietėi jai patikėjo atsakingą darbą — išrinkti kolūkio pirmininku. Darbas iš pradžių buvo sunkus, bet pasiryžimas dirbti padėjo nugalėti tuos sunkumus. Pavasario sėjos darbai buvo praversti geriausiu laiku, aukštame agrotechnikos lygį; sukurtos 4 gyvulininkystės fermos. Šiais metais kolūkietėi gaus už vieną darbdienį nemažiau 5 kg duoninių grūdų.

Baigdamą drg. Sokolova prašo, kad LKP(b) rajono komiteto darbu moterų tarpe skyrinias darbuotojas daugiau dėmesio kreiptų į kolūkietes, padėtų organizuoti kolūkiuose moterų ratelius, įsteigtų vaikų lopštelius, tuomet visos kolūkio moteris galės daly-

vauti visuose kolūkio darbuose.

Ištstojusi „Garbingo darbo“ kolūkio kolūkietė Gindžianienė pažymėjo, kad „Garbingo darbo“ kolūkyje darbas gerai organizuotas. Moteris stengiasi kuo geriau dirbti, turi išdirbusius didelį skaičių darbdienų. Ji ragina visas kolūkietes, kad dalyvautų visuose kolūkio darbuose, saugotų kolūkio turtą, nepažeidžiant stalininių žemės ūkio artelės įstatų.

Juozapavos apylinkės „Diešos“ kolūkio kolūkietė drg. Krasauskienė savo ištstojime pareiškė:

— Aš dirbu kolūkyje kiaušintinkais pareigose. Savo darba stengiuosi sąžiningai atlikti. Šiais metais išauginau dvi kiaules po 250 kg svorio.

Toliau diskusijoje dalyvavo LKP(b) rajono komiteto sekretorius drg. Binkis, LKP(b) Vilniaus srities komiteto atstovas drg. Širokaja ir kt.

R. Putinas

Mums rašo

Nesirūpinama kolūkiečių švietimu

Štai jau mėnuo laiko, kai Pakalniškių apylinkės klubas — skaitykla nevelkia. Apylinkės kolūkiuose sienlaikraščiai neišleidžiami, nepravedamas garsinis laikraščių skaitymas, garsinis laikraščių skaitymas, paskaitos ir jaunimo vakarai. Paskaitė vaizdas ir klubo — skaityklos patalpose: daugelis portretų ir plakatų nuimta, sienlaikraštis neleidžiamas, suoliai išnešti.

Nedarbo dienomis, kuomet kolūkietėi galėtų kultūringai praleisti laiką — pasiskaityti knygų ir laikraščių, klubas — skaitykla esti uždaryta. Joks auklėjamas darbas kolūkiuose kolūkiečių ir jaunimo tarpe nepravedamas. Klubas — skaityklos vedėjas drg. Aleksejeva neturi jaunimo tarpe jokio autoriteto.

Klausiama, kaip į tai žiūri apylinkės Taryba, o taip pat kultūros — švietimo darbo skyrius? Pakalniškių apylinkės jaunimas reikalauja iš pagrindų pagerinti darbą, kad klubas — skaitykla taptų apylinkės kultūrinio centru ir patenkintų gyventojų kultūrinius poreikius. S. Nikolajevas

Kodėl nevykdo siloso gamybos

Gerėsimam visuomeninių gyvulių produktyvumui pakelti svarbiai reikšmę turi žaliasis pašaras. Silosui gaminti dabar yra pats laikas.

Tačiau Raudinės apylinkės kolūkiai šio svarbaus darbo nevykdo. Apylinkių kolūkių valdybos šio klausimo dar neapsvarstė ir nepradėta j vykdyti. D. Keliachius

„Pergalės“ medžiagos pėdsakai

„Pagerinti vadovavimą kolūkiui“

Tokio pavadinimo korespondencijoje, talpintoje „Pergalės“ laikraščio Nr 104, buvo iškeltas nepatenkinamas Jakiškių apylinkės „Pirmosios vagos“ kolūkio pirmininko drg. Sileikio darbas.

Jakiškių apylinkės Tarybos pirmininkas praneša, kad straipsny iškelti faktai teisingi. Buvo išklaudyta drg. Sileikio darbo ataskaita ir jis įpareigotas pagerinti darbo vadovavimą ir įvesti drausmę kolūkyje.

Paruošti patalpas gyvulių žiemojimui

Klekvienas kolūkis privalo užtikrinti visuomeniniams gyvuliams reikalingas patalpas, kuriose gyvuliai galėtų šiltai ir saugiai žiemoti.

Rupestingieji kolūkiai jau pavasari išskyrė statybines brigadas, apsirūpino statybiniu medžiaga ir ėmėsi gyvulininkystės pastatų statybos. Daug pastatų pastatyta Raseiškio, Mažeikių, Skuodo rajonuose. Vietomis pritaikyti gyvuliams laikyti valstiečių tvartai ir kiti ūkiniai trobesiai. Stambesnieji, o tuo pačiu pajėgesnieji kolūkiai pastatė puikius gyvulininkystės pastatus, prisilaikydami tipinių projektų. Tokiu pavyzdžiu gali būti Pakruojo rajono Julijos Žemaitės vardo kolūkis (pirmininkas Sungaila), kuris jau nuo pavasario pradėjo ūkinį trobesių statybą. Išskyręs reikalingus žmones, pasirūpinęs iš anksto statybinės medžiagos, šis kolūkis pastatė didžiulį molinį, čerpėmis dengtą tvartą, kuriame šiltai žiemos per 100 galvijų. Tas pats kolūkis pritaiko iš molinės daržinės kauliudės, kurioje taip pat žiemos daugiau kaip 100 kiaulių. Tokios statybos vykdomos ir kituose kolūkiuose.

Ką daryti ten, kur nebėjama iki žiemos pastatyti naujų pastatų? Tuose kolūkiuose reikia laikinai pritaikyti gyvulių žiemojimui senus tvartus arba kitus ūkinius trobesius — daržines, svirnius, vežimines ir kit.

Artinasi ruduo, o su juo sykiai lietingas, šaltas oras. Kolūkiai turi išnaudoti kiekvieną šiltą dieną, nes šiltame laike geriau ir sparčiau vyksta trobesių statyba bei remontas. Kolūkiai tuojau turi išskirti statyboje nusimanančius artelės narius ir tų narių brigada turi nedelsdama imtis darbo.

Ypatinę dėmesį tenka at-

kreipti į tvartų vidaus įrengimą. Tvartuose, ypač kiaušintinkuose, reikia įrengti srutomis lidėse, reikia įrengti šilumą nutekėti latakus. Sausuose tvartuose gyvuliams daug sveikiau žiemoti ir žmonėms žymiai patogiau juos aptar-

nauti.

Kai kur per mažai kreipiamas dėmesys į gardus, lovius ir edžias. Nesant tų įrengimų ir edžias, reikia be nusiunčiamas į mėšlą, be naušumamas pašaras, o palaidi gyvudus pašaras, o palaidi gyvudai sužaloja vieni kitus. Reikia laikinai prižiūrėti. Kiaulėms ir avims reikia įrengti gardus, kuriuose tie gyvuliai laikomi palaidi. Paukščiai laikomi atskirose patalpose.

Gyvuliams bei paukščiams naudingi šviesūs tvartai. Tonaudingi šviesūs tvartai. Tonaudingi šviesūs tvartai. Tonaudingi šviesūs tvartai. Tonaudingi šviesūs tvartai. Tonaudingi šviesūs tvartai.

Reikia užtaisyti stoge ir lubose skylės, užtikinti sienose atsiradusius plyšius, istikinti išdužusius langus, įtaisyti lubose vedintuvus sugedusiam orui ištraukti, suremontuoti duris ir jose užraktus. Kai bus atliktas paminėtas smulkus remontas, tvarto vidų, sienas, lubas, gardus, pertvaras, edžias reikia išbaltinti arba purškiantu apipurkšti kalkių skietuvu.

Išdažytas vidus bus baltas, jaukus, o be to kalkės sunaikina visokius parazitus ir ligų nešėjus, kurie slepiasi sienų, lubų, gardų bei pertvarų plyšiuose. Taip ruoštas tvartas bus sveika, šilta ir jauki patalpa gyvuliams.

Zootechnikas K. L. DANTA

Kolūkių sienlaikraščių skiltyje

Kolūkių ir tarybinų ūkių paimamose žiemkenčių sėjos užbailaukose vyksta žiemkenčių sėja. Tai vienas iš svarbiausių ir atsakingiausių uždavinių, stovinčių šiuo metu prieš mūsų socialistinio kaimo žemdirbius. Norint išauginti gausų derlių labai daug priklauso nuo to, kaip paruoštos žiemkenčių sėjai dirvos ir, svarbiausia, kaip bus atliktas sėja. Todėl mūsų žemdirbiai turi dėti visas pastangas, kad žiemkenčių sėjos darbai būtų įvykdyti suglaustais terminais ir aukštame agrotechnikos lygį.

Šiam atsakingam ir svarbiam uždaviniui įvykdyti pirmuoju pagalbininku kolūkietėms yra sienlaikraštis.

Tabaro apylinkės „Lenino kelio“ kolūkio klube — skaitykloje leidžiamas sienlaikraštis yra glaudžiai susijęs su kolūkio gyvenimu. Jame plačiai nušviečiami pasiekti laimėjimai, iškeliami darbo pūmūnai, kaip kolūkietėi Mickevičius, Kolesnikovas ir Ivanovas. Sienlaikraštėje be einamojo momento taip pat galima rasti straipsnių iš gyvulininkystės srities ir kultūrinio gyvenimo.

Štai paskutiniame numeryje darbo pirmųjų gretose iškeliamas gyvulininkystės fermos vedėjas Gravelis už rupestingą stambiųjų raguočių priežiūrą ir gyvulių produktyvumo pakėlimą. Paskutiniame numeryje didelis dėmesys kre-

paimamose žiemkenčių sėjos užbailaukose vyksta žiemkenčių sėja. Tai vienas iš svarbiausių ir atsakingiausių uždavinių, stovinčių šiuo metu prieš mūsų socialistinio kaimo žemdirbius. Norint išauginti gausų derlių labai daug priklauso nuo to, kaip paruoštos žiemkenčių sėjai dirvos ir, svarbiausia, kaip bus atliktas sėja. Todėl mūsų žemdirbiai turi dėti visas pastangas, kad žiemkenčių sėjos darbai būtų įvykdyti suglaustais terminais ir aukštame agrotechnikos lygį.

Šiam atsakingam ir svarbiam uždaviniui įvykdyti pirmuoju pagalbininku kolūkietėms yra sienlaikraštis.

Tabaro apylinkės „Lenino kelio“ kolūkio klube — skaitykloje leidžiamas sienlaikraštis yra glaudžiai susijęs su kolūkio gyvenimu. Jame plačiai nušviečiami pasiekti laimėjimai, iškeliami darbo pūmūnai, kaip kolūkietėi Mickevičius, Kolesnikovas ir Ivanovas. Sienlaikraštėje be einamojo momento taip pat galima rasti straipsnių iš gyvulininkystės srities ir kultūrinio gyvenimo.

Štai paskutiniame numeryje darbo pirmųjų gretose iškeliamas gyvulininkystės fermos vedėjas Gravelis už rupestingą stambiųjų raguočių priežiūrą ir gyvulių produktyvumo pakėlimą. Paskutiniame numeryje didelis dėmesys kre-

Laikraščiuose pavaizduota derliaus valymo, kūlimo darbai ir sėjos eiga. Tačiau negalima pasakyti, kad šių kolūkių sienlaikraštis be trūkumų. Svarbiausias trūkumas yra tas, kad mažai juose bendradarbiauja kolūkietėi, kas daro laikraštį mažiau kovingą. Sienlaikraščiai silpnai apipavidalinti. Meniška apiformintas laikraštis daugiau patrauks skaitytoją.

R. Raišys

Laiku ir be nuostolių nukasti bulves

Praėjusių metų praktika parodė, kad kai kurie rajono kolūčiai dėl neteisingo darbo jėgos išdėstymo prailgino bulvių kasimą, o kai kurie kolūčiai bulves kasė šaltųjų pradžios periode. Todėl kolūkių valdyboms būtina neatsižvelgiant suplanuoti darbo jėgos paskirstymą taip, kad visus žemės ūkio darbus ir bulvių kasimą praveisti suglaustais terminais ir be nuostolių.

Kasant bulves reikia kartu praveisti ir sėklinių bulvių atrinkimą 1951 metams. Šiuo metu visos kolūkių valdybos turi laiku paruošti bulvėms supilti sandėlius, nes nuo to priklausys tolimesnis bulvių išsaugojimas.

Kaip gi teisingai praveisti bulvių kasimą ir sėklių fondo išsaugojimą? Visuose rajono kolūčiuose yra išskirti sėklinių bulvių sklypai, o ten, kur jie neiškirti—išskirti juos bulvių kasimo metu. Kad išsaugoti bulves žiemos laikotarpyje, reikia laiku ir gerai jas nukast, kad bulvių gumbai ir sandėlius patektų apdžiūvę, be sužalojimų ir dėmių. Nukasimo metu vengti bulvių gumbų sužalojimų—tai sumažins bulvių sugedimo procentą saugojimo metu. Visi gumbai, turintieji nors ir neįžymius sužalojimus, turi būti išskirti ir sunaudoti maistui ar pašarui gyvuliams. Gauti aukštas vertes bulves skirtas žemiam saugojimui—nesunku.

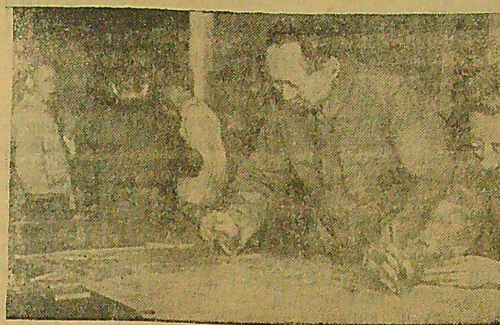
Tam tik reikia atsimiti, kad bulvių gumbai—gyvi augalai. Todėl bulvių gumbų kasimas kasimais ir bulvių mindžiojimas draustinas. Paprastai bulvių iškasimą reikia vykdyti plūgais, už kurio sekdamai darbininkai išima bulves iš vagų ir deda į pintines ar kibirus. Supilti bulves į krūvas nerekomenduojama, kadangi krūvose jos apdžiūsta, jauna gumbų odelė greit nubraukiama, to pasekoje jie suserga. Todėl šviežiai nuimtas bulves reikia pilti 15-20 cm aukščio sluoksniu. Bulvės išdėstytos tokiam sluoksniui stovyje gerai pravedinamos, apdžiūsta, paveikiamos saulės spindulių, dėta to jauna bulvių odelė po kelių valandų sutvirtėja, bereikalinga drėgmė išgaruoja. Apdžiovinotas tokiu būdu bulvės dedant į pintines ir transportuojant jau nesužalojamos ir vėliau gerai išsilaiko. Reikia atminti, kad šviežiai iškastos bulvės lengviau duodasi džiovinamos, negu jas pervežus į sandėlius.

Bulvių pervežimą iš lauko reikia pradėti po to, kai bulvės gerokai apdžiūsta. Transporto priemonių turi būti paruoštas toks kiekis, kad jomis būtų galima pervežti visas per dieną iškastas bulves. Todėl bulvių vežikų darbo diena prasideda nuo antrosios pusės dienos, t. y. po pietų ir baigiasi 9-10 val. vakaro. Toks bulvių nukasimo darbo

organizacijos pertvarkymas nepadidins darbo išlaidų, duos ypatingai aukštą gaunamos produkcijos kokybę ir sumažins nuostolius saugojant jas. Bulvės nukasamos iš sėklinių sklypų, turi būti iš karto kasimo metu surūšiuotos, t. y. atrinktos sėklinės bulvės vidutinio dydžio, nesužalotos ir visiškai sveikos. Sėklinių bulvių atrinkti tokį kiekį, kad jomis galima būtų aprūpinti 1951 m. pavasario bulvių sodinimo planą. Sodinimui atrinktas bulves reikia supilti į gerus ir iš anksto paruoštus bulvių sandėlius. Bulvių sandėlius tuojau išvalyti nuo šukšlių, senų gumbų liekanų ir pavėsių. Sandėliai turi būti aprūpinti gera ventiliacija ir prielaimi šviesai. Sandėlius būtina išdezinfekuoti. Bulves skirtas maistui ir kt. reikalams galima užkasti duobėse. Čia taip pat reikia iš anksto paruošti traukos vamzdžius drėgmės išgarinimui ir šviežio oro priėjimui. Sėklinės bulves saugoti būtina atskirtas nuo maisto ir pašarinių fondų. Visas bulvių derlius, nuimtas bulviakasio metu, mechanškai sužalotas reikia supilti į patalpas ir sušerti gyvuliams. Esant dideliame tokių bulvių kiekiui reikia jas supilti į patalpas, kur neprietų šaltis. Kolūkiečių pareiškimas pirmąsias ir geriausias bulves nuvežti į valstybinius sandėlius bulvių paruošų sąskaiton.

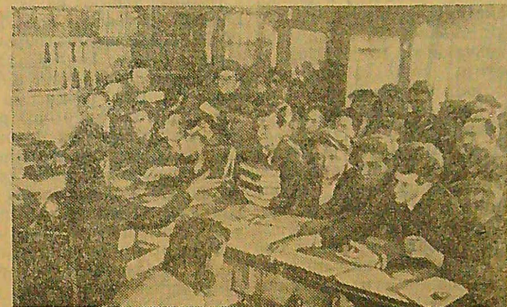
D. Latko

LIAUDIES DEMOKRATIJOS ŠALYSE

Kinijos liaudies respublikoje plačiai išsivystė kampanija parašams rinkti po Laikos šalininkų kongreso Nuolatinio komiteto Stokholmo sesijos atsisaukimu. Pasirašiusių Stokholmo atsisaukimo tarpe—dešimtys milijonų darbo žmonių—darbininkų ir valstiečių, visuomeninių veikėjų, artistų, mokslininkų ir studentų.

Nuotraukoje: Kinijos Liaudies respublikos Centrinės Liaudies Vyriausybės Pirmininkas Mao Cze—dunas pasirašo Stokholmo atsisaukimą.

Albanijos liaudies respublikoje darbo žmonių tarpe didėjančiam veržimasis prie politinių žinių. Dideliais tiražais išleidžiami marksizmo—leninizmo pagrindėjų ir klasikų kūrinių. Albanų kalba išėjo J. V. Stalino knyga „Leninizmo klausimai“.

Nuotraukoje: knygyne pirmąją J. V. Stalino knygos „Leninizmo klausimai“ išleidimo dieną.

Išduodami avansai

Dusetų rajono Avilių apylinkės „Tarybų Lietuvos“ kolūkių nariai, atlikę pirmą laiką grūdų paruošas valstybei ir supilę sėklių fondus, pradėjo išduoti grūdus avansu. Už išdirbtą darbadienį kolūkiečiai gauna po 1 kg. grūdų avansu. Kolūkiečiai Bakutis Petras, Stašiškis, Juška ir kiti už išdirbtus darbadienius gavo po 600 ir daugiau kg grūdų avansu.

O. Juškienė

Gaminamas silosas

Daugelis Dusetų rajono kolūkių tinkamai suprastę žaliųjų pašaro reikšmę, vykdo siloso gamybą „30 metų komjaunimui“ kolūkyje jau yra užraugta 15 tonų siloso.

Spartus siloso gaminimas vyksta „Pavasario“, „Raudonosios vėlavos“ ir kituose kolūčiuose.

V. Martanas

Baigė statyti kiaulidę

Siekdami užtikrinti šiltą visuomeninių gyvulių žiemojimą, Žirnajų apylinkės „Pergalės“ kolūčio statybinė brigada, vadovaujama brigadininko drg. Andriūno baigė statyti didelę ir jaukia kiaulidę. Kiaulidėje įrengtas bulvėms šutinti katilas bei mašina žolėi pjaustyti.

Į naujai pastatytas patalpas jau perkeltos kolūčio kiaulės. J. Vaitonis

Pasikalbėjimai populiariomis mokslo temomis

Kaip žmogus tiria žvaigždes

Kol mokslas dar nebuvo pakankamai išsivystęs, žmogus tepajėgė apgraižomomis tirti nebet tai, ką lietė savo rankomis. Žvaigždės žibėjo nepastekiamai toli ir apie jas žmonės turė tik palaidas pasakas. Kunigai ar šilap religijų skelbėjai tyčia pabrėždavo anometinį žmogaus nepajėgumą dangaus kūnams tirti, skelbė danguje esant dievo būstinę ir mokino, kad žmogus savo protu visvien neatskleisias dangiškųjų „dievo paslapčių“, girdi, reikia tik pasitikėti bibilija ir kitais „šventais“ raštais, klausyti kunigų ir kantriai vilti našta, kurią dievas pasakyres kiekvienam darbo žmogui. Tačiau bažnyčia neįstengė sukaustyti žmogaus proto. Jis išsiskverbė į „dangaus“ paslaptis ir emė jas tirti. Sunkus buvo kadaise mokslinio tyrimo kelias. Prieš 350 metų katalikiška inkvizicija sudegino gyvą ant lauzo didįjį gino filosofą G. Bruno, teitaių filosofą, kad žvaigždės singai skelbusi, kad žvaigždės tai tolimosios saulės. Ir dėš tai tolimosios saulės. Ir dėš tai buvo tik viena iš daugelio aukų kovoje už mokslo šviesą prieš religijos skeliamą tamsą.

Kokiais gi būdais mokslininkai dar seniai pradėjo ar-

tintis prie teisingo žvaigždžių supratimo? Mokslininkų dėmesys pirmiausiai buvo atkreiptas į žvaigždžių judėjimą — tokį, koks jis mums atrodo danguje. Turbut, kiekvienas yra pastebėjęs, kad daugelis žvaigždžių teka rytuose ir nusileidžia vakaruose; kai kurios žvaigždės rodo šviesą, kitos vasarą ir t. t. Prieš daugiau kaip keturis šimtmečius astronomas Kopernikas išaiškino, kad šitie ryškūs žvaigždžių judesiai atsiranda ne dėl pačių žvaigždžių, o dėl žemės, kuri sukasi ir skrieja aplink Saule, mums tik atrodo, kad aplink mus sukasi žvaigždėtas dangus.

Žvaigždės yra labai toli. Klaida buvo laikyti jas kažkokiais blizgučiais dangaus skliaute. Plėsdamas Koperniko mintis Bruno mokino, kad žvaigždės turi būti labai dideli šviesuliai, tolygūs mūsų Saulei, galintieji turėti savo pasaulius, panašius į mūsų gyvenamąją Žemę, su savo gyventojais. Bruno aiškinimui tai, ką mes vadiname dangumi, tikrovėje yra beribė erdvė, pilna nesuskaitomų saulių bei pasaulių, nėra jokių dangaus skliautų. Nebeliko, kur dėti kunigų skel-

biamąją „dangaus karalystę“. Čia ir glūdi viena priežasčių, dėl kurios „tūžusi“ bažnyčia ypatingai ryžosi nužudyti jai nepakenčiamą mokslininką.

Praėjo dar pora šimtų metų ir visu aiškumu išliko savitas žvaigždžių judėjimas Visatos erdvėje, jau neatsižvelgiant į mūsų žemę. Taip pat pasirodė, kad kai kurios žvaigždės skrieja promis viena aplink kitą panašiai, kaip Žemė aplink Saule. Neliko nei mažiausio pagrindo vaizduotis žvaigždes kažkokiais ypatingais „dieviškos“ prigimties kūnais. Gamtos dėsniai pasirodė tie patys, tiek tolimiausiose žvaigždėtas erdvės srityse, tiek ir mūsų Žemėje. Žvaigždžių takus mokslas puikiai skaičiuoja mechanikos taisyklėmis, tarytum tai būtų kokie sviediniai ar kulipkos.

Aplie 1840 m. pirmą kartą visai patikimai pavyko išmatuoti žvaigždžių nuotolius. Vienas ši darbą atlikusių mokslininkų buvo rusų astronomas V. F. Struve — pirmasis Palkovo observatorijos direktorius. Dažnas gal pajaus: ar gi galima išmatuoti žvaigždžių atstumus? Juk iki jų neprieisi. Į šitas abejones dabar atsakys

kiekvienas matininkas. Jis taip pat nebūtinai priverstas matuoti visokius nuotolius metaline juosta, bet moka tiksliai spręsti apie nuotolius iš tolo — pavyzdžiui, per upę arba per balą, — net ir neprieidamas prie matuojamojo daikto. Reikia stebėti tą daiktą bent iš dviejų vietų, o paskui beleika tik trikampius skaičiuoti. Panašiai elgiasi ir astronomas platus pasaulio matavimuose. Tiksliai pačią Žemę reikia kur nekur pamatuoti juostelemis arba vielomis, o viskas kita pasiekama jau iš tolo įvairių kryptių regėjimo spinduliais. Astro-nomui net nereikia kaip matininkui, tokiam darbe kilnotis su trikoju iš vietos į vietą, nes pati Žemė, skriedama aplink Saule, dykai mus nešioja didžioju keliu, duodama progos peržvelgti žvaigždėtąją erdvę įvairiomis kryptimis. Tik reikia labai tiksliai stebėti tuos reginius ištubulintais mokslo įrankiais.

Šių dienų mokslas turi labai daug priemonių žvaigždėms tirti. Ypatingą vietą užima žvaigždžių šviesos išdėstymas pagal įvairias spindulių rūšis. Pagal šviesos sąsąta sužinoma, iš ko žvaigždės susideda, kokios yra jų paviršiu temperatūros ir t. t. Sužinoma net, ar žvaigždė tolsta nuo mūsų, ar eina artyn. Aplie kai kurias žvaigž-

des jau prisirinko labai daug įvairių duomenų.

Tarybiniai astronomai, išnagrinėję įvairias žvaigždžių rūšis, išaiškino nevienodą jų senumą. Kai kurios žvaigždės yra senos, kitos gi — jaunos, trečios vos tik dabar susidarė. Šiais 1950 metais Stalininė premija gavo, be daugelio kitų mokslininkų, taip pat armėnų astronomas prof. V. A. Ambarcumianas kaip tik už ypatingai jaunų žvaigždžių išskėlimą. Mūsų saulė priklauso žymiai senesnei žvaigždžių kartai. Ji atsirado prieš keletą milijardų metų, o žemė taip pat turi apie 3 milijardus metų senumo.

Žvaigždžių tyrimas ne tik praplėčia mūsų akiratį, išsklaido prietarus ir padeda mums geriau suprasti savo vietą pasaulyje, bet ir liečia labai praktiškus gamybos klausimus. Štai šių dienų mokslininkų tyrimas netiesiogiu būdu siekia pačias žvaigždžių gelmes, jų tarpe ir Saulės gelmes. Šitie dalykai glaudžiai risis su atomų branduolių fizika, kad ir su labai svarbiais atominės energijos apvaldymo klausimais. Kitaip sakant, žvaigždžių tyrimas, padeda mums geriau suprasti šilap medžiagos sudėtį bei gindūnas joje jėgas, kas, be abejo, vaidins milžinišką vaidmenį galingoje ateities technikoje.

Prof. P. SLAVĖNAS

IVYKIAI KORĖJOJE

Korėjos liaudies demokratinės respublikos Liaudies armijos vyriausiosios vadovybės pranešimai

PCHENJANAS, IX. 17 d. (TASS). Korėjos liaudies demokratinės respublikos Liaudies armijos vyriausiosios vadovybė šiandien rytą pranešė, kad mūšiuose į pietus nuo Pchochano (Chokodo) priešas, patyręs stambius nuostolius dėl Liaudies armijos dalių galinčių smūgių ir pasitraukęs į pietus, gavo pastiprinimą gyvąja jėga ir remiamas aviacijos kontratakais.

Liaudies armijos dalys šiame rajone toliau kerta priešui stiprius smūgius ir, atremdamos kontratakas, padaro jam didelių nuostolių gyvąja jėga ir technika.

Per kelias pastarąsias dienas mūšiuose šia kryptimi Liaudies armijos dalys sunaikino ir sužeidė daugiau kaip 3500 bei paėmė 1 nelaisvę daugiau kaip 1000 priešų karėvių ir karininkų. Paimti trys saviėgiai pabūklai, 5 tankai, 8 raketiniai pabūklai, 4 prieš-tankiniai šautuvai, 5 zenitiniai kulkosvaidžiai, 18 sunkiųjų ir lengvųjų kulkosvaidžių, daugiau kaip 80 karabinų, daugiau kaip 400 šautuvų, o taip pat daug pistoletų, įvairių kalibrų sviedinių, radijo įrenginių ir kitos karinės aprangos.

Per mūšius šiame rajone Liaudies armijos dalys numušė 7 amerikiečių lėktuvus, ir paėmė aerodromę į pietus nuo Pchochano (Chokodo) du amerikiečių naikintuvus, mėginusių pakilti iš aerodromo. Laikina paimti nelaisvę.

Rugsėjo 16 dieną daugiau kaip 50 amerikiečių lėktuvų, pasinaudoję apsiniaukusiu oru, beveik 3 valandas barbariškai bombardavo ir apšaudė Pchenjano centrinį rajoną ir kitus miesto rajonus. Per šį bombardavimą sugriauta ir sudeginta daug gyvenamųjų namų, mokyklų, ligoninių ir kultūros—švietimo įstaigų. Užmušta ir sužeista daug tautinių gyventojų, jų tarpe moterų, senelių ir vaikų, ir daug gydomųjų ligoninių, o taip pat gydytojų ir medicinos seserų.

(ELTA).

PCHENJANAS, IX. 17 d. (TASS). Korėjos liaudies demokratinės respublikos Liaudies armijos vyriausiosios vadovybė šiandien vakare pranešė: Liaudies armijos dalys, veikiančios pietinėje pakrantėje, toliau vykdo įnirtingus mūšius su amerikiečių kariuomenės dalimis.

Sutriušintos amerikiečių

25-tos divizijos lūkučiai, be paliovos smarkiai smogiami puolančių Liaudies armijos dalių, toliau įnirtingai kontratakuoja remiami aviacijos ir motomechanizuotų dalių. Šiame rajone veikiančios Liaudies armijos dalys, atremdamos priešų kontratakas, padaro priešui didelių nuostolių.

Kitos Liaudies armijos dalys, veikiančios pietinėje pakrantėje glaudžioje sąveikoje su karinėmis jūrų pajėgomis, išvystė mūšius sutriuškintoms lisingmaninėms dalims sunaikinti. (ELTA).

PCHENJANAS, IX 18 d. (TASS). Korėjos liaudies demokratinės respublikos vyriausiosios vadovybė rugsėjo 18 dienos rytą pranešė:

Visuose frontuose Liaudies armijos dalys įnirtingai tebesikauja su priešais.

Liaudies armijos dalys, veikiančios į šiaurę nuo Tegū (Tajkiu), atremdamos nepalaujamus priešų kontrpuolimus, kaujasi ir daro priešui didelių nuostolių. Per paskutines kelias dienas šia kryptimi priešas neteko užmuštais ir sužeistais daugiau kaip 850 amerikiečių bei lisingmaninių karėvių ir karininkų. Paimti šie laimikiai: 81 milir.etro pabūklų—5, 60 milimetrų minosvaidžių—4, raketinių pabūklų—3, sunkiųjų ir lengvųjų kulkosvaidžių daugiau kaip 20 ir kitų ginklų bei karinės aprangos.

(ELTA).

PCHENJANAS, IX. 18 d. (TASS). Korėjos Liaudies demokratinės respublikos liaudies armijos vyriausiosios vadovybė rugsėjo 18 dienos vakare pranešė:

Visuose frontuose Liaudies armijos dalys įnirtingai tebesikauja su amerikiečių ir lisingmanine kariuomene. Liaudies armijos dalys atremia kontrpuolimus ir toliau daro priešui nuostolius.

Rugsėjo 17 dieną Liaudies armijos karinės jūrų dalys atidengė artilerijos ugnį į Amerikos laivus, išbrovusius į Korėjos vandenį arti Ongdino (Osino). Apšaudymo išdavoje vienas priešų laivas, į kurį buvo kelis kartus tiesiai patalikyta, užsidėgė ir dingo pietų kryptimi.

Per rugsėjo 15 ir 16 d. d. Liaudies armijos pakrančių apsaugos būriai Inčono (Čemulpo) rajone numušė 2 amerikiečių naikintuvus. (ELTA).

Kaip anglių—amerikiečių kariuomenės dalys užėmė Čemulpo

PCHENJANAS, IX. 17 d. (TASS). Korėjos liaudies demokratinės respublikos Liaudies armijos vyriausiosios vadovybės duomenimis, amerikiečiai, sutelkę iki 300 JAV bei Anglijos karo laivų, ir net linijinių laivų, ir daugiau kaip 500 lėktuvų—sunkiųjų bombonešių ir naikintuvų per rugsėjo 15 ir 16 d. d. išlaipino Inčono (Čemulpo) daugiau kaip 40.000 pėstininkų desantu su artilerija ir tankais.

Kaip matyti, po visų nepasisekimų ir sunkių pralaimėjimų, kuriuos patyrė amerikiečių karinė vadovybė Korėjoje kovoje prieš laisvę mylinčią korėjiečių tautą, amerikiečiai sutelkė Inčono (Čemulpo) rajone beveik visas JAV ginkluotąsias pajėgas Tolimuosiuose Rytuose. Nepastatydami vien tik savo jėgomis amerikiečiai į operaciją ir anglių kariuomenės dalis.

Tik veikiant tokiomis stabiomis pajėgomis, dvidešimt kartų viršijančiomis Korėjos Liaudies armijos pajėgas Čemulpo rajone, amerikiečiams pavyko užimti Inčono (Čemulpo) ir per rugsėjo 17 d. nužudyti 12 km Seulo kryptimi.

Didvyriškoji Korėjos Liaudies armija narsiai kovoja dėl kiekvieno savo gimtosios žemės pėdos. (ELTA).

Judėjimas dėl nuomos mokesčio sumažinimo Pietų Kinijoje

PEKINAS, IX. 17 d. (TASS). Sinchua agentūros korespondento pranešimu iš Čankou judėjimas už nuomos mokesčio sumažinimą, vyksta pirmą agrarinės reformos, šiais metais plačiai apėmė Centro ir Pietų Kinijos kaimų rajonus. Šios priemonės rezultatai yra milžiniški.

Šešiose Kinijos provincijose: Guandune, Guansi, Čhunaneje, Čhubujeje, Čziansi ir Čhenaneje, daugiau kaip pusė milijono tonų grūdų buvo sugražinta nuomininkams, kaip dvarininkų imto nuomos mokesčio perteklius. Tai padaro didelių pakitimus valstiečių gyvenime. Už lėšas, gautas pardavus grūdų perteklių, valstiečiai perka žemės ūkio mašinas, darbinus gyvulius, trašas.

Politiniai ir socialiniai požiniai šio judėjimo rezultatai yra dar reikšmingesni. Apie 25.250 tukstančių valstiečių įstojo į valstiečių sąjungas, giliai išsiskyrė feodaliniai prietarai apie tariamą „dvarininkų pranašumą“ buvo išgyventi, ir liaudies režimas tvirtai įsistiprino. (ELTA).

Sportas

Draugiškos krepšinio rungtynės

Rugsėjo 17 d. Zarasų I sios vid. mokyklos sporto aikštėje—vid. mokyklos sporto aikštėje—vyko draugiškos krepšinio rungtynės tarp Zarasų I ir II vidurinių mokyklų krepšinio komandų. Po teisėjo švilpukų prasideda arši sportinė kova. Jau pirmosiomis žaidimo minutėmis pastebima I-sios mokyklos krepšinininkų persvara. Ginėjas Putrimas 4 je minutėje I-sios mokyklos krepšinininkai veda net 10:0. Tačiau ir priešų komanda pradeda ryžtingiau pulti ir 17-je pirmo kėlinio minutėje rezultatas 14:12. Tačiau seka serija

I-sios vid. mokyklos komandos dešiniojo puolėjo Juknevičiaus tikslų metimų ir kėlinys baigtis 24:13 —I-sios mokyklos krepšinininkai naudoja. Antrame kėlinyje kova liška pasyvesnė. Antrame kėliny II-sios vid. mokyklos kapitonas Šivaido mokyklos kapitonas Šivaido kailovas sugebėjo pereiti pro gynybą ir tiksliais metimais sušvejininti pasekmę. Tais pačiais priešininkai nesnausčiau priešininkai nesnausčiau pelni metimą savo komandos nandai. 8-je žaidimo minutėje I-sios mokyklos krepšinininkai veda net 10:0. Tačiau ir priešų komanda pradeda ryžtingiau pulti ir 17-je pirmo kėlinio minutėje rezultatas 14:12. Tačiau seka serija

A. Sargūnas

Dviratininkų lenktynės

Rugsėjo 17 d. 13 val. prie rajono Fizkultūros ir sporto komiteto patalpų duodamas startas kaimo dviratininkams 20 km distancijai. Dudėnas („Naujo gyvenimo“ kolūkis) jau starto pradžioje gerokai atsiplėšia nuo savo varžovų ir visą laiką didina tarpą. Nepaisant įvairių klūčių, Dudėnas distanciją baigia pirmuoju. Jo rezultatas netolimas antrajam visasajunginiam atskvirui (41,04 min.). Antruoju finišo juostele pasiekė Sokolovas („Naujo gyvenimo“ kolūkis). Jo

laikas—44,14 min. Trečia vieta užėmė Stankevičius („Lenino kolūki“ kolūkis). Vazų ybų nugalėtojai apdovanojami vertingomis dovanomis ir diplomais. Reikia pažymėti, kad „Naujo gyvenimo“ kolūkiu sportininkai, vadovaujami kolūkiu pirminės komandinio organizacinės sekretoriaus drg. Dudėno, sugebėjo suorganizuoti pilną dviratininkų komanda. Tačiau negalima pagirti rajono Fizkultūros ir sporto komiteto, kuris nesugebėjo į šias varžybas įtraukti didesnio skaičiaus kolūkiečių sportininkų.

Futbolo rungtynės

Rugsėjo 17 d. 16 val. miesto stadione įvyko draugiškos futbolo rungtynės tarp Zarasų „Žalgirio“ ir Rokiškių sportininkų. Pirmame kėliny žaidimas vyko aškia zarasielių persvara. Taktiškai ir techniškai geriau pasirošė žalgiriai

riečiai pirmą kėlinį laimi rezultatu 3:0. Antrame kėliny rokiškėčiai siekia švejininti rezultata, tačiau lemiamu momentu visuomet delsia. Rungtynės pasekmė 4:0 laimi zarasičiai.

D. Jovaras

Fizkultūrininkų būrelio veikla

Grybėnų septynetėje mokykloje fizkultūrininkų būrelis, vadovaujamas mokytojo V. Zabielos, jau pirmomis mokslo metų dienomis sušaukė būrello susirinkimą. Įsteigta tinklinio, krepšinio, šaškių, šachmatų ir lengvosios atletikos sekcijos. Nutarta įrengti spor-

to aikštėlę, kurios darbai jau pradėti vykdyti. Visi fizkultūrininkų būrello nariai iki Didžiosios Spalio socialinės revoliucijos XXXIII-ųjų metų pasizadėjo įsilaikyti BPDG zenkluikei gauti normas.

M. Eglionis

Pranešimas

Šiandien 19 val. LKP(b)rajono nizuoja viešą paskaitą Lietu-komiteto partiniame kabine-tu kalba tema „Stalininis Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos Zarasų Skaito tikrasis draugijos rajono skyriaus valdyba orga-ris S. Paliūnis.

At s. redaktorius L.Rudaševskis

Korėja. Visas pasaulis pasipiktinęs barbariškais amerikiečių interventų veiksmais. Amerikiečiai ir lisingmanininkai žvėriškai susidoruoja su Korėjos patriotais. Jie sušaudė patekusius į belaisvę Liaudies armijos karius, žudo moteris ir senelius.

Nuotraukoje: amerikiečiai pasirošė Korėjos patriotų su šaudymui. (TASS).

Skaitytojau, užsiprenumeruokite rajoninį laikraštį

„Pergalė“

„Pergalė“ eina 3 kart į savaitę

PRENUMERATOS KAINA:

1 mėn. — 2,50 rb. 3 mėn. — 7,50 rb.,

Prenumeratą priima visu pašto ir „Sąjunginės Spaudos“ skyriai, agentūros, visuomeniniai spaudos platintojai bei apylinkių Tarybų sekretoriai.